

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 624/2023-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Júliusom Jánošíkom, advokátom, Klincová 35, Bratislava, proti nečinnosti Krajského súdu v Bratislave (od 1. júna 2023 Správneho súdu v Bratislave) v konaní o správnej žalobe sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. k. SEUZ-24-67-2/2017-OdSP zo 6. novembra 2017 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 13Sas/21/2023) takto

rozhodol:

1. Nečinnosťou Krajského súdu v Bratislave v konaní o správnej žalobe sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. k. SEUZ-24-67-2/2017-OdSP zo 6. novembra 2017 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 13Sas/21/2023) **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **2 500 eur**, ktoré mu **je** Správny súd v Bratislave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Správny súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **530,86 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručanou ústavnému súdu 12. októbra 2023, ktorá bola uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 624/2023-24 z 23. novembra 2023 prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

postupom krajského súdu, od 1. júna 2023 správneho súdu. Žiada primerané finančné zadostučinenie a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľ uvádza, že 12. januára 2018 podal krajskému súdu správnu žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania rozhodnutia Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. k. SELUZ-24-67-2/2017-OdSP zo 6. novembra 2017 (ďalej len „správna žaloba“). Podľa jeho názoru bola správna žaloba doručená, krajský súd ju do súdneho registra nezaevidoval a ostal vo veci nečinný. Dňa 23. júna 2023 doručil správne súdu sťažnosť namietajúcu prietahy v konaní. Správny súd v oznámení o vybavení sťažnosti o prietahoch v konaní sp. zn. 1Spr/67/2023 zo 7. septembra 2023 uviedol, že v súdnom registri správneho súdu ani v súdnom registri krajského súdu nezistil vedené ani archivované konanie podľa daných parametrov. Podanie nazvané ako doplnenie k sťažnosti na prietahy s pripojeným potvrdením o emailovom odoslaní žaloby správny súd vyhodnotil ako nové podanie. Vec sťažovateľa bola následne pridelená do senátu 13Sas.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ tvrdí, že od podania správnej žaloby uplynulo viac ako 5,5 roka a vo veci nebol vykonaný jediný úkon zo strany súdu. Ak by nepodal sťažnosť, tak jeho správna žaloba ostane do dnešného dňa nepovšimnutá a odignorovaná, čím by došlo k absolútnemu popretiu jeho práva na prístup k súdu. Zdôrazňuje nečinnosť porušovateľov a konštatuje, že nejde o právne zložitý prípad. Pri opätovnom akcentovaní extrémne dlhej nečinnosti súdu odôvodňuje priznanie primeraného finančného zadostučinenia neistotou, či sa mu podarí niekedy vymôcť starobný dôchodok.

III.

Vyjadrenie správneho súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie správneho súdu:

4. Na ústavnú sťažnosť reagovala predsedníčka správneho súdu listom sp. zn. 1SprV/1/2024 z 8. januára 2024, ktorého obsah je v podstatných bodoch zhodný s jej skorším vyjadrením zo 14. novembra 2023 k obsahu ústavnej sťažnosti (por. bod 6 uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 624/2023-24 z 23. novembra 2023, *pozn.*).

III.2. Replika sťažovateľa:

5. Sťažovateľ vo svojej replike doručenej ústavnému súdu 11. januára 2024 uviedol, že k prietahom v konaní došlo nečinnosťou krajského súdu. Správny súd je iba „právnym nástupcom“, ktorý danú agendu len prevzal. Od jej prevzatia až do doručenia sťažnosti na prietahy nekonal, čo ani nemohol, keďže krajský súd žalobu nezaevidoval, spis nezaložil a ani nepostúpil správne súdu. Sťažovateľ ponecháva na zvážení ústavného súdu, aby určil, ktorý zo súdov je za prietahy zodpovedný. Trvá na dôvodnosti ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v dôsledku nečinnosti krajského súdu tým, že hoci sťažovateľ správnu žalobu doručil, súd ju nezaevidoval do súdneho registra a vo veci ostal nečinný. Správna žaloba až do podania sťažnosti na prietáhy zostala nepovšimnutá a odignorovaná.

7. Vzhľadom na predstreté skutkové okolnosti tejto veci (na podklade vyjadrenia sťažovateľa a následne aj správneho súdu ešte pred prijatím ústavnej sťažnosti, *pozn.*) ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ustálil okamih, resp. skutočnosť, od ktorej sťažovateľ odvíja nečinnosť krajského súdu. Tento okamih nastal odoslaním správnej žaloby krajskému súdu 12. januára 2018 vo forme emailu spolu so zaručeným elektronickým podpisom, ktorá však nesporne nebola zaevidovaná v súdnom registri. Podstatnú skutkovú okolnosť v danej veci, ktorou je odoslanie žaloby krajskému súdu, správny súd v zásade nerozporuje. Dôkazom toho je aj zápis konania sťažovateľa na správnom súde pod sp. zn. 13Sas/21/2023.

8. Nespornou skutočnosťou je teda to, že konanie na krajskom súde sa nezačalo, neprebiehalo, a teda nesmerovalo k meritórnemu posúdeniu veci sťažovateľa. Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že namietaná nečinnosť súdu je pravdepodobne dôsledkom bežného omylu, ktorý môže nastať v priebehu rozhodovacieho procesu, vo všetkých právnych systémoch a na všetkých úrovniach rozhodovania, aj prehliadnutím podanej žaloby. Nesprávny postup súdu, v ktorom je rozhodujúci prvok ľudský faktor, môže teda vzniknúť aj z bežnej nedbanlivosti, o čo s najväčšou pravdepodobnosťou ide aj v prípade sťažovateľa. V oblasti práva je bežný omyl jav, ktorému sa objektívne nedá vyhnúť. Na strane druhej je nevyhnutné uviesť, že k zásahu do práv osoby môže dôjsť aj v dôsledku takéhoto bežného omylu, resp. bežnej nedbanlivosti.

9. Ústavný súd spoľahlivo konštatuje, že omyl krajského súdu spočíva v nezapísaní žaloby adresovanej súdu do súdneho registra, a tým v nezaložení do súdneho spisu. Zlyhanie súdu pri realizácii procesných úkonov súdu (§ 96 Civilného sporového poriadku v spojení s § 25 Správneho súdneho poriadku) nemôže byť dôvodom neuznania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to bez ohľadu na to, či je príčinou technická chyba alebo bežná ľudská nedbanlivosť.

10. Ústavný súd štandardne skúma porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

11. V okolnostiach konkrétnej veci je teda zrejmé, že výrazný podiel na nevybavení dotknutej veci mal krajský súd. Vec sťažovateľa nie je z právneho hľadiska zložitá na posúdenie, pretože ide o žalobu o preskúmanie orgánu verejnej správy vydaného vo veci zvýšenia výsluhového dôchodku. Predmetom napadnutého konania je pritom otázka majúca pre sťažovateľa existenčný charakter, keďže má vplyv na výšku príjmu a zdroj obživy. Takýto predmet konania je potrebné z hľadiska posúdenia dĺžky konania považovať za prioritovaný z dôvodu jeho mimoriadneho významu pre sťažovateľa (m. m. II. ÚS 52/2023). V správaní sťažovateľa neboli zistené také skutočnosti, ktoré by významne vplývali na dĺžku konania. Na strane druhej ústavný súd dodáva, že pokiaľ

sa sťažovateľ začal zaujímať o stav konania až po piatich rokoch nečinnosti súdu od podania žaloby, rozhodne nekonal v súlade so zásadou „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. „*práva patria bdelym*“. Avšak ani uvedené podcenenie či zanedbanie ochrany práv na strane sťažovateľa nezbavuje súd zodpovednosti za prieťahy v konaní. Túto skutočnosť ústavný súd zohľadnil pri určení sumy finančného zadosťučinenia.

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

12. Ústavný súd, berúc zreteľ na podstatu dotknutého práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, kvalifikoval nečinnosť krajského súdu (bod 9 tohto nálezu) ako relevantné prieťahy, a preto vyslovil jeho porušenie (bod 1 výroku tohto nálezu).

13. Sťažovateľ sa domáhal aj primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 5500 eur. Cieľom tohto inštitútu je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany (IV. ÚS 210/04). Berúc do úvahy okolnosti prípadu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznal priznané primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 500 eur (bod 2 a 4 výroku rozhodnutia). Na druhej strane už samotné deklarovanie porušenia uplatnených práv, ako aj náhrada trov konania implicitne zahrňujú aj satisfakčný prvok.

VI.

Trovy konania

14. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2023 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 208,67 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 12,52 eur, spolu 530,86 eur (bod 3 výroku tohto nálezu), a to v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 18. januára 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu